

Parlez-vous
Français!

LES FAUX-AMIS („FAŁSZYWI
PRZYJACIELE” – PUŁAPKI
JĘZYKOWE)

AGNIESZKA RUTKOWSKA-SAGATA,
KATARZYNA WIERZBICKA-ZIEMBICKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka francuskiego na III etapie edukacyjnym w szkole branżowej I stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Witkowska Elżbieta

Recenzja merytoryczna – Hanna Łaskowska

Agnieszka Dołęga

Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Les faux-amis („Fałszywi przyjaciele” – pułapki językowe)

Klasa / czas trwania lekcji

klasa II, 2x45 min

Cele

Komunikacyjne: Uczeń rozumie nagranie dwujęzyczne (francusko-angielskie) na temat pułapek językowych między tymi językami oraz potrafi ułożyć bardzo krótką wypowiedź na temat innych pułapek językowych tego rodzaju.

Leksykalne: Uczeń rozumie i potrafi posłużyć się słownictwem z nagrania oraz związanym z nauką i opisem języka, np. *znaczyć, znaczenie, w sensie* etc.; rozumie i poprawnie używa słów, które są tematem nagrania; potrafi podać ich synonimy.

Gramatyczne: Uczeń przypomina sobie i utrwała użycie zaimków *qui/que/auquel/auxquels/à laquelle* w zdaniach złożonych.

Fonetyczne/ortograficzne: Uczeń rozpoznaje połączenie (*liaison*) między takimi parami słów, jak np. *faux[z]_amis, profitez[z]_en* etc., i poprawnie wymawia niektóre pary słów, gdzie stosuje się *liaison*.

Interdyscyplinarne/Kulturowe: Uczeń zna pojęcie pułapek językowych (*faux amis*) i potrafi podać ich przykłady; dostrzega podobieństwa i różnice między znanymi sobie językami; potrafi wykorzystać język angielski w nauce francuskiego.

Wychowawcze: Uczeń potrafi współpracować z rówieśnikami i nauczycielem, potrafi skupić się na nieco dłuższym niż zwykle dokumencie.

Metody/Techniki/Formy pracy

praca ze słownikami, ćwiczenie „prawda/fałsz”.

Środki dydaktyczne

tablica, komputer lub laptop z dostępem do Internetu lub ściągniętym wcześniej materiałem audiowizualnym, fragment nagrania na temat pułapek językowych, np.: <https://www.youtube.com/watch?v=FgGrEH3d3c> [dostęp w dn. 12.07.2019], kartki z ćwiczeniami na rozumienie ze słuchu, kartki z ćwiczeniami gramatycznymi.

Opis przebiegu zajęć

Czynności wstępne i rozpoczęcie lekcji:

Nauczyciel sprawdza listę obecności i wita się z uczniami, przechodząc na język francuski.

Wprowadzenie do tematu: Nauczyciel wypisuje na tablicy kilka pułapek językowych między polskim a angielskim, angielskim a francuskim lub polskim i francuskim. Pyta uczniów, czy wypisane wyrazy mają to samo znaczenie, i prosi ich o wyjaśnienie

różnic w znaczeniach wyrazów. Uzupełnia i/lub koryguje wiadomości uczniów.

Nazywa wyrazy z tablicy *faux amis*.

Pierwsze oglądanie nagrania: Nauczyciel prosi uczniów o obejrzenie materiału i odpowiedź na pytanie, z jakim typem dokumentu mają do czynienia i jakie pułapki językowe (*faux amis*) są wspomniane przez narratora. Sprawdza odpowiedzi.

Drugie oglądanie nagrania: Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z zadaniem „prawda/fałsz”, składającym się ze zdań dotyczących synonimów wspomnianych na nagraniu słów francuskich oraz niektórych definicji. Uczniowie mają obejrzeć nagranie jeszcze raz, zaznaczając zdania zgodne z treścią nagrania. Nauczyciel sprawdza odpowiedzi, prosząc o ich uzasadnienie (porozumiewanie się w j. obcych).

Konceptualizacja: Nauczyciel prosi uczniów, by zdefiniowali – z jego pomocą – czym są *faux amis*. Pyta ich, skąd wynikają mylące podobieństwa między niektórymi językami. Podaje przykłady (m.in. między polskim a rosyjskim lub polskim a czeskim). Zwraca uczniom uwagę na występujące w nagraniu zdania złożone z użyciem zaimków *qui/que/auquel/auxquels/...*, pisząc te zdania na tablicy i prosząc uczniów, by przypomnieli, co zastępują wybrane zaimki, od czego zależy ich forma. Następnie uczniowie przekształcają kilka podanych przez nauczyciela zdań z użyciem wskazanych zaimków (porozumiewanie się w j. obcych, rozwój świadomości i ekspresji kulturalnej).

Utrwalenie słownictwa i struktur gramatycznych: Nauczyciel rozdaje uczniom kilka zdań po polsku zawierających słowa pochodzące z języka francuskiego, np. rewanż, gastronomia, popularny etc., i kalki językowe. Pod każdym zdaniem po polsku znajduje się kilka zdań po francusku. Zadaniem uczniów jest wybrać, które zdanie odpowiada znaczeniu zdania polskiego. Uczniowie mogą w tym celu użyć słownika języka polskiego lub etymologicznego (porozumiewanie się w j. ojczystym i językach obcych, umiejętność uczenia się). Nauczyciel sprawdza i wyjaśnia odpowiedzi, podając właściwe synonimy wybranych wyrazów po francusku.

Podsumowanie

Nauczyciel pyta uczniów, czego nauczyli się na zajęciach.

Zakończenie lekcji

Nauczyciel zadaje pracę domową: uczniowie mają znaleźć inne pary *faux amis* między polskim, francuskim lub angielskim a innymi językami i wyjaśnić, na czym polega pułapka (umiejętność uczenia się). Zwycięży uczeń, który znajdzie i wyjaśni najwięcej takich przykładów.

Komentarz metodyczny

Ławki ustawione są w półkole. Uczniowie o SPE siedzą bliżej nauczyciela. W razie potrzeby materiały i formy pracy powinny być dostosowane do indywidualnych możliwości uczniów, wg zaleceń poradni pedagogiczno-psychologicznej. Uczniowie zdolniejsi powinni dostać dodatkowe zadanie, np. znaleźć w jednojęzykowym słowniku definicje wybranych faux amis. Powyższa lekcja ma wzmocnić w uczniach różnorodne strategie uczenia się języków i zwiększyć ich świadomość międzyjęzykową i metajęzykową. Powyższa lekcja jest jednak wciąż lekcją francuskiego – mimo używanych w niej przykładów zdań polskich, nauczyciel nie powinien przechodzić na język polski bez metodycznego uzasadnienia.